

השוכר את הפועל פרק המישי עבודה זרה סה.

עין משפט נר מצוה

בג א מיי פ"ט מהל'
עבודת כוכבים הל"ב
ב סמג לאחין מה טו"ע
י"ד סי' קמח סעיף ה
[וברג אלפס כ"פא
דמילתין דף של:]:
ב [מיי פ"ח מהל' מלכס
הלכה ז]:
בד ג מיי פ"ג מהל'
מאכלות אסורות
הלכה יח [ועין סמג לאחין
קמח טו"ע ח סמג קלב
סעיף ג]:
בה ד ה מיי פ"ד מהל'
שכירות הלכה ח סמג
עין פט טו"ע ח"מ סי'
שם סעי' ג:

ביקרותיך. פי' בקונטרס לכבוד לך לשון יקר אלזל בתהלים פירש
ציקרותיך לשון ציקור וכן פי' (וה המצוה) יהיה לי
לצקר ואע"פ שהיו"ד יתירה מגויה היא במסורת עם יו"ד של מי
נתן למשיסה כלומר מבקרות לך ועומדות לשרתך:

מעמא דא"ל דעיתותי ערב בו'.
הא דלא משני מתני'
כרש"ג דאמר פי' ימכר כולו (ב) חוץ
מדמי יין נסך וכאן נמי שכרו
מותר חוץ מדמי חצית דניחא ליה
לאוקמי כרש"ג אי נמי שכרו מותר
משמע כל שכרו אי נמי זהא
אפילו רבן שמעון זן גמליאל מודי
דהתם אין דרך ליקח יין מן העובד
כוכבים והכא דרך בני אדם ליקח
שכר מן העובד כוכבים ויש לאסור
כל השכר ומילוק זה יש צירושמי
ולעיל ס"פ כל הללמים (דף מט:). ג'
ארג זו את הנבד ולפי המירון דניחא
לאוקמא כרש"ג ניחא דלא תיקשי
נוקמה כר"א דלית ליה לעיל יש פדיון
לעבודת כוכבים ויולך הנאה לים
המלח אף בלא זה וזה גורם וקיימא
לן כוותיה ולתירון האחר נמי יש לומר
שכרו מותר משמע בלא פדיון:
הא דאמר ד"ה העבר אי' ק' חביות
בב' פרושות. וזהא אסרה
צרייתא כי לא אמר לו לעיתותי ערב
דכל כמה דלא אעבריהו לכולהו לא
יהיב ליה מדי הלכך כוליה אגרא שייך
ציה כן לשון הקוגני' משמע הא א"ל
לעיתותי ערב מותר ואע"ג שהיא
מאותם חציות שהתנה עמו וקשה
דמי"מ שכר האיסור מעורב בכל ההישר
לכן נראה לפרש ולעיתותי ערב אחר
שהשלים קבלותו אמר לו קן ואשמעי'
שאי"פ שלא עשה עמו תנאי חדש
אלא על פי תנאי הראשון הוא מעביר
צפרוטה לפי חשבון מאה במאה
פרוטות וס"ד שהכל שכר אחד הוא
ונמלא בשכרו מעורב שכר יין נסך
קא משמע לן דשרי והוה ליה כמעביר
ציוס של אחריו מאחר שכבר השלים
קבלותו: ד"ה ג' ר"ת שוכר מניח
עליה כסמו מלשון כסת ולא גרס
כסותו דדבר פשוט הוא ובי ילך ערום
ואם תפרש כסותו שניה שיש לו אם
רגיל ללבושה פשיטא שמוטר ואם צא
להתיר אע"פ שאינו רגיל היה לו
לפרש אלף כסמו גרס והוא כסת
קטנה שיושב עליה או נתן תחת ראשו
למראשותיו וכו' הוא הגדול ששוכר
עליו והעולם טועים שאומרים לקטן
כר ולגדול כסת ורציה ממסכת תמיד
(פ"א מ"ח) איש כסתו בארץ וכן תנא
צכלים (פ' כ"ח מ"ה) כר שעשאו סדין
וכסת שעשאו מטפחות וגם במקרא
(ישוקאל י) למתפרות כסתות על כל
אזילי ידים וכו' הוא לשכר עליו
כמשמע פ' השולח (גיטין דף טז. וס)
רש"ל היה שוכר על מעים ואומר

לאצירנה. שם העובד כוכבים: צוודא. צמרתך של וורדים: עינא
דציעא למחיו לנו צישופא. עין המתאוה לראות רעמתך תעקר
שהרי הקב"ה ממלא כל תאוותך שאף שיחמסך מתצרת: ציקרותיך.
לכבוד לך. לישראל קא מצטר נציא: עין לא ראסה. זולתי עין של
הקב"ה את אשר יעשה למחכה לו לא
נראה כבוד וגדולה דוגמתה: ואע"ג
דהעצרת חצית לאו לעיתותי ערב
לאחר שנשלים כל זמן שכר פעולתו
אלא קודם גמר זמן שכירותו אמר לו
העבר חצית של יין נסך קתני
מתניתין שכרו מותר צממיה:
ולעיתותי ערב. דכבר נתחייב לו כל
שכרו קודם העצרת חצית: רבא
אמר. לעולם דלא אמר ליה לעיתותי
ערב: ולא קשיא. מתני' דקתני
מותר כגון העבר לי חצית צפרוטה
ונמלאת חצית של יין נסך צממיה שדי
צפרוטה נהנה א"ל לא שקיל מיד
עובד כוכבים ואיך משתרו דהא לא
שייך שכר ההוא חצית צדי איך
דכל חדא קנין אגרא צאפי נפשא:
וצרייתא דכי לא אמר ליה לעיתותי
ערב הוי כל שכרו אסור כגון דאמר
ליה העבר ק' חציות צק' פרוטות
דכל כמה דלא אעבריהו לכולהו לא
יהיב ליה מדי הלכך כולי אגרא
שייך ציה: והסניא. צניחא: סיפא
אצטריך ליה. לאשמעינן דאגרא לאו
אלגין תקבל ליה ושרי: לגינו. של
יין נסך לאו דרביה לאומציה הלכך
אגרא לאו עליה קא מתחייב: של
אוסו הדך. אפילו הוא מהלך ג'
ימי: מי אמרינן ליה. לחמר נכי
ליה פחת לו שכר הלגין וכיון דכי לא
מוציא לא מנכי כי מוציא נמי אגרא
לאו עליה מתחייב ושרי: ה"ד.
דשוכר מניח עליה מונוות כל הדך
ותמר אינו מניח אלא מונוות יוס אחד:
אי דשיח למזון. צדך הליכתן
מונאין מונוות ליקח כל עשה: מאונא
לאונא. ממסע למסע מהלך יוס אחד כמו
נטל ועבר תלתא אונין דסנמרי: היה

(א) [עין תוס' לעיל מ: ד"ה
לאפקין]. (ב) [לעיל סד:].
(ג) [עין תוס' ומאי טפי מהאי
א"ל]. (ד) [עין מהל' ולאוס
מלאוס יאמן א"ר ספא
אציע ליה לנימרא מהכא
עין כר, (ה) [מספ' פ"ח
ה"ד]. (ו) [עין עט: ע"ש,
(ז) [מגרוס על עור היום צבט
ישעיה י"ג]. (ח) [עין ומוכח
הנחשת צמלכס צ טו],
(ט) [קמח ע"ד]. (י) [וסס ד"ה
ארג, (י) [נצי"מ עט: וכו'
הי בשם ר"ת]. (ל) [הוא
מגרוס צישעיה סי' י על
פסוק עור היום צבט,

תורה אור השלם

1. בגות מלכים
ביקרותיך נצבה של
לימיקך בבחם אופיר:
תהלים מה י
ומעולם לא שמעו
לא דאזינו עין לא ראתה
אלהים וזולתך יעשה
למחכה לו:
ישעיהו סד ג

הגהות הב"ח

- (א) גם' למימלא דלגין לאו
דרביה הוא לאומציה:
(ב) תוס' ד"ה טעמא וכו'
כולו לעובד כוכבים חוץ
מדמי יין נסך שבו ואכין:

מוסף רש"י

חמר נמי לעבב. השוכר
שלא יניח עליה אלא מונוות
של יוס אחד (ב"ח טו:).
מאונא לאונא. ממלן
דליה למלן דליה (טו:).
למיטרח. לחור ולשאל
צערי מן מוכר מונוות
(טו:).

לאבירנא ביום אידם אמר אידענא ביה דלא
פלא לעבודת כוכבים א"ל רב יוסף והתניא
א"יזוהו גר תושב כל שקיבל עליו בפני ג'
חברים שלא לעבוד עבודת כוכבים כי תניא
הדיא להחיותו והאמר רבה בר בר חנה א"ר
יוחנן יגר תושב שעברו עליו י"ב חדש ולא מל
הדי הוא כמין שבעובדי כוכבים התם כגון
שקיבל עליו למול ולא מול רבא אמטי ליה
קורבנא לבר שישך ביום אידם אמר ידענא
ביה דלא פלא לעבודת כוכבים אול אשכחיה
דיתבי עד צואריה בוודא וקיימן זונות
ערומות קמיה א"ל אית לכו כה"ג לעלמא
דאתי א"ל דידן עדיפא טפי מהאי א"ל טפי
מהאי כי הוה א"ל אתון איכא עלייכו אימתא
דמלכותא אנן לא תהווי עלן אימתא
דמלכותא א"ל אנא מיהא מאי אימתא
דמלכותא איכא עלי עד דיתבי אתא ההוא
פריסתקא דמלכא א"ל קום דקבעי לך מלכא
כי נפיק ואזיל א"ל עינא דבעי למיהווי לכו
בישותא תיפקע א"ל רבא אמן פקע עיניה
דבר שישך אמר רב פפי איבעי ליה למימרא
ליה מהאי קרא יבנות מלכים ביקרותיך
נצבה שגל לימינך בכתם אופיר אמר ר"ג
בר יצחק איבעי ליה למימרא ליה מהכא
עין לא ראתה אלהים וזולתך יעשה למחכה
לו: שכרו לעשות עמו מלאכה אחרת:
ואע"ג דלא א"ל לעיתותי ערב ורמינהי
השוכר את הפועל ולעיתותי ערב אמר לו
העבר חבית של יין נסך ממקום למקום
שכרו מותר טעמא דא"ל לעיתותי ערב אין
כולי יומא לא אמר אבוי כי תנן נמי מתניתין
דאמר לעיתותי ערב תנן רבא אמר ל"ק הא
דאמר ליה העבר לי מאה חביות במאה
פרוטות הא דא"ל העבר לי חבית חבית
בפרוטה והתניא השוכר את הפועל ואמר לו העבר לי מאה חביות במאה
פרוטות ונמצאת חבית של יין נסך ביניהן שכרו אסור חבית חבית
בפרוטה ונמצאת חבית של יין נסך ביניהן שכרו מותר: השוכר את החמור
להביא עליה יין נסך שכרו אסור: הא תו ל"ל היינו רישא סיפא איצטריכא
ליה שכרה לישב עליה אע"פ שהניח עובד כוכבים לגינו עליה שכרו
מותר למימרא דלגין לאו (ב) דינא הוא לאותוביה ורמינהי דהשוכר את החמור
שוכר מניח עליה כסותו ולגינתו ומונוותיו של אותו הדרך מכאן ואילך חמר
מעבב עליו חמר מניח עליה שעורים ותבן ומונוותיו של אותו היום מכאן
ואילך שוכר מעבב עליו אמר אבוי נהי דלגין דינא הוא לאותובי מיהא אי
לא מוטיב ליה מי אמרינן ליה נכי ליה אגרא דלגינתו ה"ד אי דשיח למזון
חמר נמי לעבב ואי דלא שכיח למזון שוכר נמי לא לעבב אמר רב פפא
ה"ל צריכא דשיח למיטרח ולמזון מאונא לאונא חמר דרביה למיטרח
ולמזון שוכר לאו דרביה למיטרח ולמזון אבוה דרב אחא בריה דרב איקא
הוה

צמי כרסי כרי וכן פ"צ דעירובין (דף ק:) ונעשית כר לצעלה והא דכתיב (בראשית לא) ותשימם
כדמתרגמינן צעביטא דגמלא וחור כרפס (אסתר א) אותו כר היה גדול כמטות המוצעות לכבוד הצית: **מאונא** לאונא. פי' ממסע למסע
מההלך יוס למהלך יוס כמו (ט) נטל ועבר תלתא אונין דסנמרי והא דלמרי' (צבנהדריין [דף טז:]) עשר מסעות נסע אותו רשע צאווה היום צתרגוס
אינו חושב כי אם ערים גדולות והא דכתיב גצע מלון לנו דמשמע שלנו שם לילה אחת שמת מקצת אליו הלכו תחילה ולנו מקצת במקומות הללו
והוא ושאר החיל הצאים אחריהם עמו עברו עד ירושלים והלכו הכל ציוס אחד לפי שהיה ממנה להיות שם צאווה היום:

צמי כרסי כרי וכן פ"צ דעירובין (דף ק:) ונעשית כר לצעלה והא דכתיב (בראשית לא) ותשימם
כדמתרגמינן צעביטא דגמלא וחור כרפס (אסתר א) אותו כר היה גדול כמטות המוצעות לכבוד הצית: **מאונא** לאונא. פי' ממסע למסע
מההלך יוס למהלך יוס כמו (ט) נטל ועבר תלתא אונין דסנמרי והא דלמרי' (צבנהדריין [דף טז:]) עשר מסעות נסע אותו רשע צאווה היום צתרגוס
אינו חושב כי אם ערים גדולות והא דכתיב גצע מלון לנו דמשמע שלנו שם לילה אחת שמת מקצת אליו הלכו תחילה ולנו מקצת במקומות הללו
והוא ושאר החיל הצאים אחריהם עמו עברו עד ירושלים והלכו הכל ציוס אחד לפי שהיה ממנה להיות שם צאווה היום: